

Mensen op de vlucht lopen voor, tijdens en na hun reis een hoger risico om overlever of getuige te worden van seksueel en gendergerelateerd geweld (SGGG) (IOM, MMC & UNHCR, 2024). Dit heeft grote negatieve gevolgen op het welzijn van nieuwkomers in Nederland (Pharos, 2018b) die vaak niet bij formele hulpinstanties terechtkomen (de Schrijver et al., 2022).

Project **SAMEN**, uitgevoerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) en Dokters van de Wereld van september 2022 tot en met augustus 2024, heeft als doel om SGGG in Nederland bespreekbaar te maken onder migranten en professionals en nieuwkomers die dit meemaakten naar ondersteuning te begeleiden. Het aanbevelingenrapport beschrijft de lessen uit twee jaar **SAMEN**.

Op deze infosheet zijn de aanbevelingen voor gemeenten samengevat.

Ga naar de [projectwebsite](#) voor meer informatie over het **SAMEN**-project

[Klik hier voor het volledige rapport](#)

AANBEVELING 1

Draag bij aan voldoende duurzame opvangplekken om het welzijn van migranten te bevorderen door één of meer opvanglocaties in de gemeente te faciliteren voor de lange termijn.

Asielzoekers verhuizen door de beperkte capaciteit regelmatig tussen locaties: in de eerste zes maanden verhuist iemand gemiddeld één keer, maar dit kan oplopen tot vier verhuizingen na verloop van tijd (CBS, 2023). Tegelijkertijd is dit een groep die vaker met (psychische) problemen worstelt: ongeveer 13-25% van de vluchtelingen krijgt te maken met PTSS en/of een depressie (Pharos, 2018b). Asielzoekers hebben recht op geestelijke gezondheidszorg, maar hoppen door de verhuizingen regelmatig van wachtlijst naar wachtlijst, mits ze al actief zoeken naar formele ondersteuning. Uit wantrouwen, angst en schaamte doet namelijk slechts 4% van de asielzoekers dit (De Schrijver, et al., 2022). Langdurige opvangplekken geven nieuwkomers stabiliteit en de mogelijkheid om een ondersteunend sociaal netwerk op te bouwen. Daarnaast is duurzame opvang van belang om de continuïteit van zorgtrajecten te waarborgen.

AANBEVELING 2

Zorg voor structurele ondersteuning van goede kwaliteit voor nieuwkomers door goede initiatieven te borgen. Het **SAMEN**-project laat zien dat een combinatie van de inzet van sleutelpersonen en een laagdrempelige omgeving goed werkt om nieuwkomers te bereiken en ondersteunen. Voor de mensen die wachten op een GGZ-behandeling is tevens ondersteuning nodig.

Door succesvolle initiatieven te borgen worden nieuwkomers blijvend ondersteund. Gemeenten kunnen hieraan bijdragen door structurele financiering van laagdrempelige hulpverlening en sleutelpersonen en vaste aanspreekpunten aan te stellen binnen de gemeente. Daarnaast is een actuele sociale kaart, die een overzicht biedt van beschikbare hulp- en dienstverlening in de regio, een vaakgenoemd hulpmiddel bij het vinden van passende ondersteuning voor migranten. Door de centrale rol van de gemeente zouden zij het beheer van een sociale kaart op zich kunnen nemen en ervoor kunnen zorgen dat deze actueel en bekend is onder professionals in de regio.

AANBEVELING 3

Maak netwerkaanpakken inclusief door een diversiteit aan organisaties uit te nodigen, waaronder migranten- en/of diasporaorganisaties, sleutelpersonen, LHBTIQA+ organisaties en organisaties die voor de belangen van mensen met een licht verstandelijke beperking opkomen.

Verschillende gemeenten zetten succesvolle netwerkaanpakken in tegen gendergerelateerd geweld, zoals seksueel en huiselijk geweld. Vertegenwoordig diverse stemmen bij een netwerkaanpak, waaronder mensen met en zonder migratieachtergrond, met diverse SOGIESC-identiteiten, van verschillende leeftijden en sociaaleconomische achtergronden. Op deze manier is de kans groter dat de aanpak bij een brede groep aansluit. Betrek ook migranten- of diasporaorganisaties en sleutelpersonen bij de bijeenkomsten of vraag hen om een verdiepingssessie organiseren. Ook binnen de gemeente is representatie belangrijk om verschillende doelgroepen effectief te bereiken. Tot slot kan een migrantenadviesraad ervoor zorgen dat initiatieven of beleid goed aansluiten bij de diverse behoeften van migranten.

AANBEVELING 4

Wissel met andere departementen binnen de gemeente en met andere gemeenten ideeën uit over ontwikkelingen en initiatieven en werk samen om de problematiek holistisch aan te kaarten.

De toename van initiatieven en netwerkaanpakken tegen seksueel en gendergerelateerd geweld in het hele land is een positieve ontwikkeling. Toch ontbreekt het soms aan coördinatie en uitwisseling, waardoor migranten tussen wal en schip kunnen vallen. Zo ontstaan er verschillen tussen gemeenten met veel middelen en kleinere gemeenten die deze middelen niet hebben, wat voor nieuwkomers die verhuizen problemen kan opleveren. Uitwisseling tussen gemeenten kan resulteren in nieuwe ideeën en synergieën waar meerdere gemeentenvan profiteren. Samenwerking bespaart tijd, verlaagt kosten en levert mogelijkheden op om meer overlevers van SGGG te ondersteunen. Daarnaast is interne samenwerking tussen gemeentelijke departementen belangrijk om complexe en multidisciplinaire problematiek aan te pakken.

Medegefinancierd door de Europese Unie

Medegefinancierd door de Europese Unie. Opvattingen en meningen zijn die van de auteur(s) en niet noodzakelijk die van de Europese Unie of DG JUST. Noch de Europese Unie, noch de subsidieverstrekende instantie kan hiervoor verantwoordelijk worden gehouden.

